

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

— Sem Cagliostro, tisti Cagliostro, ki ste ga prezirali v Parizu in pred katerim drhtite v Benetkah. Visokost, vi ste mi ugrabili žensko, nad katero sem imel popolno oblast, oblast, ki je zdaj samo še senca, ker ste jo vi strli. Pravkar sem vam dejal, da vas obdolžitev iz vaših ust pogubi, da zadostuje le besedica, ki jo izrečete proti meni pred sodniki, pa padeta z vašo glavo še dve. Izbirajte zdaj med seboj in menoj. Ozrite se kamorkoli, izgubljeni ste. Dožla ali Saffiinega moža zadene ista kazen. Izpustite me torej in takoj uničim listine, ki prete vami in dvema dragima bitjem. Sovražim Benetke, zapustim jih. Če pa hočete, da bo ponarejalec denarja obsojen, si zapomnite, Visokost, da dam obsoditi dožla!

— Kaj se ne bojiš nevarnosti te kupčije, brezvestni lopov? Kaj si pozabil, da si v mojih rokah?

— Vi ste v mojih, Visokost. Meni je pač vseeno, kje poginem, v Parizu ali v Benetkah! Smrti se ne bojim, samo da bom videl trojno usmrtnico. Kdor je trpel kakor jaz, si pač lahko privošči tako osvetlo.

Grofov cinizem, njegova flegmatičnost, osobito pa strašno orožje v njegovih rokah je zadelo Alessandra kakor strela iz jasnega. Zadržal se je ozrl na Cagliostro. Potem je položil roko na srce, da potlači silno utripanje, in je odgovoril:

— Bodi brez skrbi, ovadim drugega, pravega ponarejalca.

— Katerega?

— To se tebe ne tiče.

— Prišezete?

— Na listine, ki jih imaš v roki, na Krista, ki bo sodil nekoč tebe in mene.

— Imam Vašo prisego Visokost. Evo Telekijev listine, tu je Ottalovo pismo.

— Končno! — je zašepetal dož. Zagrabil je listine in jih sežgal.

In ker Cagliostro ni hotel oditi, je dejal:

— Zdaj, zdaj pokličem inkvizitorje. Skrit v tem kotičku boš lahko slišal vse, kar bom govoril z njimi. Zbogom. Pojdi! Ta tajna vrata vodijo na hodnik.

Porinil je grofa v sosedno sobo, potem je stal nekaj časa na pragu, vzravnal, nepremičen in blede kakor po težkih sanjah.

— Da to težko in čisto žrtev sem moral doprinesiti sebi in tebi, bože moj. Nji se zdaj ni treba več bati smrti, nji, ki je bila do danes edini predmet mojih misli mojega življenja. Napišem sodnikom, da bo ustrezno njihovi zahtevi. Prosil jih bom, naj mi dovolijo še zadnji pogovor. Ziana, Ziana rešim te, da! Mož z otoka sv. Angela je gotovo pripravljen. Prepričajmo se!

Dož je pozvonil in takoj se je pojavil eden njegovih častnikov, tisti, ki je spremljal Ziano in njenega očeta v ječo.

Alessandro je na hitro roko napisal nekaj vrstic inkvizitorjem, sedečim v sejni dvorani. Stražarju palače je izročil pismo, sam je pa vprašal častnika:

— No torej, kaj je novega, Andreo?

— Visokost mutec z otoka sv. Angela, kateremu sem odnesel vaše pismo, je tu. Na vaše povelje je izposloval židu in njegovi hčerki dostop na smirnsko ladjo. Sam ju je spremljal na krov.

— Dobro, toda čas hiti, Andreo, privedi jetnika znova sem in reci mutcu, naj čaka na hodniku in pride...

— Saj je že tam, Visokost, s svojim kaftanom, bodalom in črnim obrazom. Bog mi odpusti grehe, podoben je pravemu razbojniku. Vso pot je baje molil rožnivenec. Njegova gondola čaka pri mostu vzdihljajev.

— Vem, koliko je vreden, če ga človek potrebuje. Pokličij ga, Ti pa stopi ta čas v ječo. Tu so ključji moje sobe, privedi hitro Ottala in Ziano.

Častnik je odšel in namignil na hodniku mutcu, da bi rad dož z njim govoril.

Mutec je stopil in se do tal poklonil dožu.

Bil je še mlad mož zagorelega obraza, visoke postave. Na sebi je imel progasto obleko s širokimi rokavi, za pasom oster nož z izrezljanim levom sv. Marka, v desnici pa medeninasto kolajno, ki jo je moral pokazati pri vstopu v doževu palačo.

— Ti si, Orsato? Imaš moje pismo?

— Je vprašal dož.

Mutec je pokazal dožu pismo, ki mu ga je bil prinesel častnik.

— Ti je znana težka naloga, ki te čaka?

Mutec se je nasmehnil in pokazal vladarju svoje bodalo.

— Pomni, da mi jamčiš za to, kar mi je najdražje na svetu. Orsato, bil si obsojen na smrt in rešil sem te. Imaš še zapestnico, ki sem ti jo dal zato, ker si me med uporom v Ferrari spremljal?

Mutec je pokazal dožu zapestnico na roki.

— Bodi torej pripravljen. Slišim, Andrea, — je dejal dož in prislunil.

Častnik se je res vračal z židom in njegovo hčerko. Ziana ni več plakala. Iz njenih krasnih oči je odseval žarek upanja.

— Vse je izgubljeno! — je zašepetal dož Ottalu na uho. — Nekli lopov, moj sovražnik, se je polastil listine, ki si jo neprevidno izročil notarju Bernardiju. Bernardi je bil tajni volan inkvizicije. Tega nisi vedel. Zdaj me pa poslušaj, Orsato vaju spremi na varen kraj, jaz pa spregovorim z inkvizitorji.

Ottale, dovolj dolgo si me spremljal v mojem žalostnem in težkem življenju, da veš, da te ljubim. Zaupam ti Ziano, no srečo, svoboden si.

Svoboden? — je vprašal žid. — A kdo je bil krivec? To moram vedeti.

— Beneška inkvizicija in njena tajna. Samo da ima ona moč, neomejeno, tiransko moč, kakor sam veš. Ottale, svoboden si, toda v Benetkah nisi več varen. Beži torej, pojdi s tem znanjem in bodi previden, da te bom znal pred sodiščem oprati vsakega sumničnega.

Tisti hip je dož zadržal pri pogledu na kazalec stenske ure, ki je kazal, da se bliža čas, ko se vrnejo inkvizitorji. Na obrazu se mu je poznala otožnost, bolelost in svečanost. Ko je stisnil Ziano roko, je kanila na njo vroča solza in moči so mu odpovedale.

— Svobodna, toda svobodna brez vas! — je ponavljala vsa iz sebe in zrla na doža.

— Svobodna brez mene... Ziana, — je dejal in zadnjič poljubil angelso čelo. Človek bi dejal, da so bile njegove ustnice že mrtvaško hladne.

— Ottale, — je odgovoril dož, — mojim nogam.

— Naj to dete odide prvo, — je vzkliznil, — jaz pridem za njo, Visokost. Saj imam tudi jaz pravico prisostvovati tajni obravnavi proti vam. Hočem in moram!

— Ottale, — je odgovoril dož, — moram me ubogati. Glej, ura bije...

In dož je pokazal židu na uro. Na hodniku so se začeli koraki, prihajali so inkvizitorji.

Alessandro je brž naročil mutcu, naj odvede Ziano, in moč jo je odnesel onesveščeno v gondolo.

— Del žrtve je doprinešen, — je dejal dož in se ozrl na vrata, skozi katera je odnesel mutec Ziano. — Prestojata še drugi del.

Obrnil se je in zagledal Ottala.

— Pričvi v življenju vas ne bom ubogal, Visokost. Ostanem tu, — je dejal žid. — Smirnska ladja odpluje čez eno uro.

XIII.

Tričlansko sodišče.

Ko so inkvizitorji stopili v doževu sobo, so našli Alessandra svečano mirnega. Tik pred njihovim prihodom je bil ogrnil brokatski plašč in se pokrtil z doževim klobukom.

— Da bo spoštovanje do sodnikov tem očitnejše, se spodobijo, gospoda, da vladar ne pozabi, kaj mu nalaga njegovo dostojanstvo. Zagovarjati se moram v doževih oblačilih. Pripravljen sem.

— Najprej moramo dati odvesti tega žida. Njegova prisotnost nasprotuje določbam državne inkvizicije.

— Ta mož je nedolžen, zagotavljam vas, — je dejal dož ognjevit.

— Zaenkrat ostane naš jetnik.

— Ali prizanese te mu starcu, če zveste, kdo je pravi krivec?

Makulturni papir

kg à Din 4'—

orodaja uprava „Slov. Naroda“

Svetujemo Vam, da si nabavite samo edino najboljšo in najlepšo

KOLO in SIVALNI STROJ

Gritzner in Adler

in švicarski pletilni stroj „DUBIED“ istotam najboljši pisalni stroj v konstrukciji in materialu „URANIA“

samo pri

Josip Petelinc-u
LJUBLJANA. Telef. 2913

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINIŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 39

Obleka

temna, za srednjo postavo, skraj nova, poceni na prodaj. Naslov pove uprava „Slov. Naroda“ 2194

Dvodružinska hiša

(novo), z vrhom, pol ure od centra, vodovod v hiši, se ugodno prodaja. Ponudbe na upravo lista pod „Suho stanovanje“/2196.

Strojepiska

zmožna slov. in nemškega jezika, prevzame delo na dom. Ponudbe na upravo lista pod „Strojepiska“ 2195

Organizatorja

agilejna in izkušena, za prodajo raznih patentiranih produktov, išče družba kemijskih proizvodov. Rajon Slovenija. Sedež Maribor. Perfektno znanje slovensčine ali srbohrvaščine in nemščine potrebno. Poleg fiksnih plač tudi provizija. Ponudbe z obširnim opisom dosedanjega službovanja in navedbo referenc pod „Organizator“/2192 na administracijo lista.

Krasna bukovna drva

zdrava, popolnoma suha, iz pokritega skladišča dobavljiva promptno Čebin, Volčova 1, tel. 2756. 93/T

Ekonom

z večletno prakso, zmožen slov. in nemškega jezika, išče službo na večjem poslovanju ali graščini. Nastop 1. decembra. Ponudbe na upravo lista pod „Ekonom“/2187.

Trčani med

cvetlični, vsako količino, po dnevnici cen kupuje Čebelarska zadruga Zagreb, Palmotičeva ulica 11. B. 2175

Stružnice

razne stroje in orodje, avtomobile in motorje kupim. Ponudbe poslati na F. Batfel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 82-T

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani, krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 102/T

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.
LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

PREMOG domači in tujemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vseh vrst
KOKS livarniški, plavžarski in plinski
BRIKETE

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/1.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lasne tkanine — 15 letna garancija — Vezanje se počuje pri nakupu brezplačno. PISALNI STROJI „ADLER“ — KOLESA iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Stryia“, „Walfenrad“ (orožno kolo) — PLETILNI STROJ, JI vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev — Daje se tudi na obroke. — Ceniki franco in zastoni.

IVAN JAX i SIN LJUBLJANA. Gosposvetska 2

Ceneno češko perje.

1 kg silvega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljave carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec zastoni. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benetikt Sachsel, L. obez št. 2 v Plznu, Češkoslovaška. — Pošte Pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Za krojače! **NOVA VELIKA** Za krojače.

Knjiga krojaštva

za samouke o prirojanju moških oblačil
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7

Ali že imate

Album slovenskih književnikov

ki prinaša 267 **PORTRETOV**, naših velemož v ba-krotkosti. — Zastopani so leposlovni, znanstveniki, narodni buditelji, uredniki in publicisti od najstarejših časov do danes.

Umetniško vezana knjiga velja s poštino vred Din 170.—, broširana Din 140.—. Naroča se v

Knjigarni Tiskovne zadrage

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 54 (nasproti glavni pošti).